

Atıfta Bulunmak İçin / Cite This Paper: Bayır, M. ve Yeşil, R. (2019). “Yabancı Dil Öğrenme Zorlukları Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8 (2): 1573-1590

Geliş Tarihi / Received Date: 21.02.2019

Kabul Tarihi / Accepted Date: 25.02.2019

Araştırma Makalesi

YABANCI DİL ÖĞRENME ZORLUKLARI ÖLÇEĞİNİN GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI*

Okt. Murat BAYIR

Kırgız-Türk Manas Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu

mrdbyr@gmail.com

ORCID ID: 0000-0003-4887-7138

Prof. Dr. Rüştü YEŞİL

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

ryesil40@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-8839-0431

Öz

Bu araştırmanın amacı, yabancı dil öğrenmede üniversite öğrencilerinin yaşadıkları öğrenimsel zorlukları belirlemede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmektir. Araştırma nicel ve betimsel bir çalışma özelliğ taşımaktadır. Araştırmanın örneklemi, Kırgız-Türk Manas Üniversitesi Yabancı Dil Hazırlık Eğitimi alan 495 öğrenciyi kapsamaktadır. Veriler 36 maddeyi içeren taslak ölçek formu ile toplanmıştır. Araştırma sonunda 5 faktör altında toplanmış 29 maddeyi içeren beşli likert tipi bir ölçek geliştirilmiştir. Ölçeğe “Yabancı Dil Öğrenme Zorlukları Ölçeğ (YDÖZÖ) adı verilmiştir. Ölçeğın KMO değeri 0,937; Bartlett Testi değeri $x^2=5707,914$; $sd=46$; $p<0,001$ 'dir. Ölçeğın geçerlik özelliğ açımlayıcı faktör analizi ve ayırt edicilik analizi ile incelenmiştir. Ölçek maddelerinin faktör yükleri 0,45 ve üzerindedir. Açıklanan toplam varyans miktarı ise %54,821'dir. Madde toplam korelasyonu katsayıları $p<0,001$ düzeyinde anlamlıdır. Ölçeğın güvenilirlik incelemesi kapsamında ise tutarlık ve kararlılık özelliğ incelenmiştir. Ölçeğın Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı 0,923 olarak belirlenmiştir. Kararlılık analizi ise iki ölçüm arasındaki ilişki incelenerek test edilmiştir. Analiz sonunda her bir madde ve faktörlere ilişkin kararlılık katsayılarının $p<0,001$ düzeyinde anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Öğrenme, Zorluk, Hazırlık Eğitimi, Ölçek Geliştirme.

VALIDITY AND RELIABILITY STUDY OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING DIFFICULTIES SCALE

Abstract

In this research has been developed a valid and reliable scale/data collection tool that can be used to determine the learning difficulties experienced by university students in foreign language learning. The research is a qualitative and quantitative study. The sample of the study consisted of 495 students from Foreign Language Preparatory Education at Kyrgyz-Turkish Manas University. The data were collected with a draft scale form containing 36 items. At the end of the research, a five-point Likert-type scale consisting of 29 items collected under 5 factors was developed. The scale was called “Foreign Language Learning Difficulties Scale (FLLDS)”. The KMO value of the scale was 0.937; Bartlett Test values $x^2 = 5707,914$; $df=46$; $p<0.001$. The validity of the scale was investigated by exploratory factor analysis and discriminant analysis. The factor loadings of the scale items are 0.45 and higher. The total amount of variance explained was 54,821%. Item total correlation coefficients were significant

at $p < .001$. In the scope of the reliability analysis of the scale, consistency and stability characteristics were examined. The Cronbach alpha reliability coefficient of the scale is 0.923. Stability analysis was tested with relationship between two measurements. At the end of the analysis, stability coefficients of each item and factors were found to be significant at $p < .001$.

Keywords: Foreign Language Learning, Difficulty, Preparation Training, Scale Development.

1. GİRİŞ

Küreselleşme ile birlikte dünyanın küçük bir köy haline gelmesi, birey, toplum ya da ülkelerin varlık ve devamlılığını sağlama açısından yeni bazı stratejiler ve politikalar oluşturmayı beraberinde getirmiştir. Yirmibirinci yüzyıl dünyasında küreselleşme, uluslararasılaşma, çok yönlü değişim ve gelişim gibi odak kavramlar gün geçtikçe bilim, teknoloji, kültür ve siyaset dünyasının gündemini daha meşgul eder hale gelmiştir oluşturmaktadır (Xhaferi ve Xhaferi, 2012: 680; Haukås, 2016: 1; Cangil, 2004: 274-275; Özdemir, 2006, 29). Uluslararasılaşmış birey/vatandaş yetiştirme ya da toplum inşa etme ile kurumsal yapıları bu temel yöneliş çerçevesinde organize etmenin, gelecekte de güçlü bir şekilde var olmayı hedefleyen ülke ve toplumların vizyon, politika ve stratejilerinin odak noktasını oluşturmaya başladığı söylenebilir.

Günün ve geleceğin insanını yetiştirme ve toplumunu inşa etme çalışmalarının en önemli bölümüne eğitim çalışmaları yön verir ve bu durumun tarih boyunca değişmediği belirtilmelidir. Ancak eğitim yoluyla toplum bir hedef doğrultusunda değiştirilebilir ve geliştirilebilir. Eğitimde başlatılan bir değişim, toplumsal yapının diğer parçalarını da değişim yönünde etkilediği gibi, kendisi de sürekli olarak diğer parçalarla meydana gelen değişimlerin etkisinde kalmaktadır (Tezcan, 2018: 165). Tarih boyunca olduğu gibi 21. Yüzyılın arzulan insan ve toplum tipi de eğitim kurumları yardımıyla tanımlanmakta ve yetiştirilmeye çalışılmaktadır. Uluslararasılaşmış bireyin sahip olması gereken birçok vasıf bulunmakla birlikte belki de en öne çıkan vasıflarından birinin dil ve iletişim yeterlikleri olduğu söylenebilir. Eğitimin, yeryüzü-gezegeninin insanları olarak var olmayı, paylaşmayı, iletişimde bulunmayı, düşünce ve duygu ortaklığı kurmayı öğrenmemize olanak vermelidir (Erdem, 2012). Bu durum, “uluslararasılaşmışlık” kavramının yapı ve işlevinin doğal bir sonucu olarak değerlendirilmelidir (Cangil, 2004: 275; Sunel, 1994, 138; Özdemir, 2006, 34). İnsanlık kavramının içi boş ve soyut değildir; tam tersine etik bir kavram olarak yaşamsal bir gerçeklik barındırmaktadır. İnsanın daha iyi bir dünyada yaşaması “insan siyaseti”, “uygarlık siyaseti”, “düşünce, bir “antropoetik”, “gerçek hümanizm”, “dünya-vatan bilinci” nin birlikteliğiyle olanaklıdır. Geleceğin eğitimi bu kavramlarda içerik bulan ilkelerin gerçekleşmesiyle kendisini gösterecektir (Erdem, 2012). Bireyin uluslararasılaşması; farklı dil

ve kültürlerden haberdar olabilmek; farklı ülke ve toplumlardaki maddi ve manevi kültürü öğrenerek onlardan etkin yararlanabilmekle mümkün olabilmektedir.

Çok genel olarak özetlenen bu durum, ülke ve toplumları, bireylerine anadillerinin yanısıra bir ya da birden fazla yabancı dilde de iletişim kurabilme yeterlikleri kazandırmaya dönük politikalar belirleyip uygulamalarda bulunmaya zorlamaktadır. Hemen her ülke küreselleşmenin getirdiği etkileri karşılamak için ortaya çıkan karşı koymalara ve sorunlara çözümler getirmek ve geleceğe hazırlanmak amacıyla benzer reform, yenilik ve değişim süreçlerine birkaç yıl arayla girmektedir (Akt. Altan ve Tekin, 2017; Özdemir, 2006, 30). Günümüzde yabancı dil bilmek, bireyler açısından önemli bir avantaj ve erdem olarak değerlendirilmektedir Tarih var olduğundan beri diğer insan gruplarıyla iletişim kurmak, onları tanımak, ticaret yapmak ve diğer pek çok nedenden ötürü bir araya gelmek hem bir ihtiyaç hem de büyük bir arzu ve merak konusu olmuştur. Bu amaçları gerçekleştirebilmek için de karşıdakinin dilinin öğrenilmesi dolayısıyla da öğretilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır (Doğan, 1996: 13). Bunun yanında, 21.yüzyıl bilgi insanının özelliklerini sıralanırken, çağa uygun eğitim görmüş olmak, geçerli bir mesleğe sahip olmak, sorunların çözümünü araştırmada arayan bir karakter geliştirmek, toplumsal ilişkilerde gerekli entelektüel ve duygusal derinliğe ulaşmış olmak ve anadili dışında geçerli bir yabancı dili iyi bilme biçiminde sıralamaktadır (Çelebi, 2006: 292; Özdemir, 2006, 29-30). Devletler vatandaşlarına, aileler çocuklarına, eğitimciler ise öğrencilerine en azından ikinci bir dil öğrenmeleri konusunda teşvikte bulunmakta ve önemli destekler sunmaktadırlar. Devletler okul eğitim programları açısından yabancı dil eğitimini okul öncesi eğitim ya da temel eğitim dönemlerine kadar indirgemiş durumdadırlar. Erken yaşta yabancı dil öğretimi ülkemizde 1997/98 yılında gerçekleştirilen eğitim reformuyla zorunlu eğitimin sekiz yıla çıkarılmasıyla uygulamaya konmuştur. Buna göre devlet okullarında 3. veya 4. yıldan itibaren haftada dört saat yabancı dil dersi verilmeye başlanmıştır (MEB, 2009). Aileler çocuklarına küçük yaşlardan itibaren okul eğitimlerinin dışında yabancı dil eğitimi almaları için fırsat oluşturmaya; resmi ya da özel kurslara göndermektedirler. Bu ihtiyaçların karşılanması adına yabancı dil eğitimi sektörü, eğitim sektörünün önemli bir bileşeni ve pay sahibi haline gelmiştir.

Uluslararasılaşma ya da evrensellik ile hem köken hem kapsam hem de işlev olarak en yakın ilişki içerisinde olan kavramlardan biri hiç şüphesiz “üniversite” dir. Başka bir ifade ile bireylerin uluslararasılaşması ya da evrensel bireyler haline gelmesi açısından üniversitelerin, diğer eğitim kurumlarına göre daha öncelikli bir işleve sahip olduğu söylenebilir. Benzer şekilde yabancı dil bilme yeterlikleri ile uluslararasılaşma arasındaki yakın ilişkiden yola

çıkarak, yabancı dil bilme ya da öğrenmede üniversitelerin önemli bir rol ve görevinin olduğu çıkarımında bulunulabilir. Bilimin evrenselliği, üniversitede öğrenim görenlerin alanlarında yetkinleşmeleri ya da mezun olanların kendilerini güncellemeleri ve geliştirmeleri ile yabancı dil bilme yeterlikleri arasındaki neden sonuç ilişkisine dayanacak kadar var olan güçlü bağın, bu çıkarımı doğrular nitelikte olduğu söylenebilir.

Başta İngilizce olmak üzere yabancı dilde eğitim veren üniversitelerin açılması; üniversite, fakülte ya da bölümlerden yabancı dilde eğitim verenlerin daha yüksek puanlarla öğrenci kabul etmesi (YÖK, 2019), çok dilli ve kültürlü eğitim ortamlarına sahip olan üniversitelerin toplum nezdinde markadeğer haline gelmiş olmaları, üniversitelerin kendi tanıtımlarında yabancı dil eğitimindeki başarılarını öne çıkarmaları gibi daha birçok gösterge, üniversite ile yabancı dil eğitimi arasındaki sıkı ilişkiyi destekler niteliktedir.

Her ne kadar yabancı dil öğrenmenin/öğretmenin önemi ve gerekliliği konusunda bilim insanı, yazar, düşünür ve politikacılar arasında önemli ölçüde genel bir fikir birliği olsa da (Cangil, 2004, 277; Özdemir, 2006, 30-31) benzer bir fikir birlikteliğinin bu konuda arzulanan başarının yakalanamadığı konusunda da (Gökdemir, 2005, 254-255; Can ve Can, 2014; 53-54; Sunel, 1989, 137-143) olduğu belirtilmelidir. Yıllarca İngilizce öğretmenliği yapmış ve halen akademisyen olarak çalışan, yabancı dil öğretimi üzerine makale ve kitapları bulunan Prof. Dr. Özcan Demirel; “Anadolu liseleri ve kolejlerde öğrenciler 1500-2000 saat arası yabancı dil dersi görüyor. Ancak, büyük kısmı ODTÜ, Boğaziçi gibi üniversitelerin hazırlık sınıfında başarılı olamıyor. O zaman bu öğretim metodu tartışılmalı.” (URL-1) diyerek somut sorunların kaynağını bulmayı ve onları giderici çalışmaların olması için çalışılmalıdır. Alanyazın incelendiğinde yabancı dil öğrenme-öğretme süreçlerinde birçok sorun yaşandığının sıklıkla dile getirildiği gözlenmektedir. Gökdemir (2005), Şahin (2007), Altan ve Tekin (2017), Peker (2012), Saydı (2007), Kocaman (2014), Can ve Can (2014) gibi eğitim bilimci ve dil araştırmacılarına göre yabancı dil öğretme/öğrenme süreçleri olumsuz örneklerle doludur. Alanyazındaki araştırma ve diğer bilimsel çalışmaların önemli bir kısmının yabancı dil öğretimindeki sorunlar üzerinde olması, bu yargıyı doğrular niteliktedir.

Yabancı dil öğrenme ve öğretme süreçlerinde sorun alanlarının belirlenmesine dönük çalışmaların yapılmış olması çözüm yollarının üretilebilmesi açısından çok önemli ve gerekli olmakla birlikte bu durum aynı zamanda başarının arzulanan düzeyde gerçekleşmemesi dikkate alındığında yeni araştırmalara ihtiyaç duyulduğunun ve yapılan tespitlerin çözümler olarak uygulamalara yansıtılabilmesinde de sorunların yaşandığının işareti olarak kabul edilebilir. Başka bir ifade ile sorunlar giderilinceye ya da ulaşılan çözüm yolları uygulamalara aktarılınca kadar çalışmaların artarak devam etmesi gerektiği söylenebilir.

Diğer taraftan alanyazındaki çalışmalardan yola çıkarak, yabancı dil öğrenmedeki ekonomik, sosyal ve kültürel nitelikli genel sorunların ötesinde, öğrenenlerin yaşadıkları öğrenme zorluklarının da detaylı olarak ele alınmasının gerektiği belirtilmelidir. Zira zorluklar, sorunlara göre daha somut ve yol gösterici bir kapsama sahiptir (TDK, 2018; Can ve Can, 2014). Özellikle öğrenenler açısından zorlukların, sorunlara göre tanımlanması ve çerçevesinin çizilmesinin daha kolay olduğu söylenebilir. Çözümün bulunması ve yol gösterici olması açısından genel olarak sorunların teşhis edilmeye çalışılmasından ziyade detaylı olarak zorlukların ele alınması ve çözümler üretilmeye çalışılmasının daha doğru ve pratik olacağı düşünülmektedir. Bir başka ifadeyle, sorunların temelinde yatan ve daha somut şekilde yaşanan zorlukların detaylı olarak ele alınmasının, yapılacak yeni çalışmaları da öncelenmesinin daha doğru bir yaklaşım olacağı söylenebilir.

Bu araştırma, bu temel kabulden hareket edilerek tasarlanmıştır. Yabancı dil öğrenme süreçlerinde öğrencilerin yaşadığı öğrenimsel zorlukları belirlemek üzere yapılacak çalışmalarda kullanılmak üzere geçerli ve güvenilir bir veri toplama aracının geliştirilmesi bu araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır.

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın temel amacı; üniversite düzeyinde yabancı dil öğrenen öğrencilerin yaşadıkları öğrenimsel zorlukları ve yaşanma düzeylerini belirlemek amacıyla kullanılacak geçerli ve güvenilir bir veri toplama aracı (ölçek) geliştirmektir. Böylelikle, genel olarak zor bir süreç olarak nitelenen yabancı dil öğrenme sürecinin hem kolaylaştırılması hem de daha verimli hale getirilebilmesi için önlemleri belirlemek üzere yapılacak araştırmalarda kullanılmak üzere alanyazına ve ilgililerin kullanımına geçerli ve güvenilir bir veri toplama aracının kazandırılmış olacağı düşünülmektedir. Bu amaçla şu sorulara cevap aranmıştır:

Hazırlık sınıflarında yabancı dil eğitimi alan üniversite öğrencilerinin yaşadıkları zorlukları ve düzeylerini belirlemede kullanılacak bir ölçeğin;

1. Madde ve faktör sayıları ile içerikleri nedir?
2. Geçerlik özellikleri nasıldır?
3. Güvenirlik özellikleri nasıldır?
4. Puanlama ve yorumlama kuralları nedir?

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Araştırma; tarama modelinde yürütülen ve nicel özellik taşıyan ölçek geliştirme çalışmasıdır. Üniversite hazırlık sınıflarında yabancı dil eğitimi alan öğrencilerin bu süreçte yaşadıkları öğrenimsel zorluklar ve yaşanma düzeylerini betimlemede kullanılabilecek bir ölçek/veri toplama aracı geliştirilmiştir. Taslak ölçekle toplanan nicel veriler üzerinde geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Bu nedenle araştırmanın tarama modelinde yürütülen ve nicel özellik taşıyan bir çalışma olduğu belirtilmelidir (Balcı, 2015: 15; Karasar, 2012: 76-79).

3.2. Çalışma Evreni ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini; 2017-2018 akademik yılı Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi (KTMÜ) Yabancı Diller Yüksekokulu Hazırlık Sınıfında yabancı dil eğitimi alan 806'sı kız 466'sı erkek olmak üzere toplam 1272 öğrenci oluşturmaktadır (<http://oidb.manas.edu.kg/ss.php> [Erişim: 16.06.2018]).

Araştırmanın örneklemini ise, veri toplama işleminin Mayıs 2018 sonunda yapılmasının da bir gerekçesi olarak dil hazırlık eğitimini başarı ile tamamlamış; bu nedenle de Türkiye Türkçesini iyi düzeyde öğrenmiş olan 495 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin bazı demografik değişkenler açısından dağılımları Tablo 1'de sunulmuştur:

Tablo 1. Çalışma Grubunun Bölüm ve Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları

Değişkenler	Alt gruplar	f	%	Toplam	
				f	%
Cinsiyet	Kız	350	70,7	495	100
	Erkek	145	29,3		
Barınılan Yer	Öğrenci Yurdu	204	41,2	495	100
	Ailesi ile birlikte	127	25,7		
	Öğrenci evi	35	7,1		
	Diğer (akraba yanı, otel vb.)	122	24,6		
	Boş	7	1,4		
Üniversite Eğitimi Görecekları Bölümlerin Türü	Sözel	75	15,2	495	100
	Sayısal	227	45,9		
	Eşit ağırlık	108	21,8		
	Genel yetenek	34	6,9		
	Boş	51	10,3		
Yaşanılan ülkede yoğun olarak konuşulan dil sayısı	Bir dil	63	12,7	495	100
	İki dil	336	67,9		
	Üç dilve fazla	92	18,6		
	Boş	4	0,8		

3.3. Ölçeğin Geliştirilme Süreci

Ölçek geliştirme süreci başlıca 4 aşamada gerçekleştirilmiştir. Bunlar aşağıda özetlenmiştir:

1. *Madde havuzunun oluşturulması:* Bu aşamada yabancı dil öğrenme ile ilgili alanyazın taraması ile öğretim elemanı ve öğrencilerle görüşmeler yapma olmak üzere üç kaynaktan yararlanılarak yabancı dil öğrenme sürecinde yaşanan öğrenimsel zorluklara ilişkin madde listesi oluşturulmuştur. Maddelerin karşılına, önermede yer verilen zorluğu ne sıklıkta yaşadıklarını belirtebilmeleri için “(0) Hiç/Çok az”, “(1) Az”, “(2) Biraz/Kısmen”, “(3) Fazla” ve “(4) Çok fazla” seçenekleri yerleştirilmiştir. Madde havuzunun başına başlık ve yönerge eklenerek taslak ölçek hazırlanmıştır.

2. *Uzman incelemesi:* Taslak ölçek; iki dilbilim, iki eğitimbilim uzmanı, yabancı dil öğretimi yapan iki öğretim elemanı ve yabancı dil öğrenen on öğrenciye inceletilerek taslak ölçeğin amaç-içerik uyumu, binişiklik, anlaşılabilirlik düzeyi, imla ve noktalama hataları yönüyle incelemeleri ve düzeltme önerilerinde bulunmaları istenmiştir. Yapılan öneriler doğrultusunda düzeltme önerileri çerçevesinde düzenlemeler yapıldıktan sonra 39 maddelik taslak ölçeğe son hali verilmiştir.

3. *Pilot uygulama:* Taslak ölçek 80 kişiden oluşan bir öğrenci grubuna pilot uygulaması yapılarak sorunlu maddeleri ayıklamak üzere SPSS 24.00 yardımıyla maddelerin faktör yükü incelemesi yapılmış; faktör yükü 0,30’un altında olan 3 madde ölçekten atılarak 36 maddelik forma ulaşılmıştır.

4. *Verilerin toplanması veri kütesinin analize hazır hale getirilmesi:* Pilot uygulama sonunda ölçekte kalması gerektiği düşünülen 36 maddelik form, örneklem gruba uygulanarak geçerlik ve güvenirlik analizi yapmak üzere SPSS 24.00 programına aktarılmış; analize hazır hale getirilmiştir.

5. *Geçerlik ve güvenirlik analizlerinin yapılması:* SPSS 24.00 yardımıyla toplanan veriler üzerinde geçerlik ve güvenirlik analizleri yapılmıştır. Bu çerçevede ilk olarak KMO ve Bartlett Testi analizleri yapılmış ve değerler uygun olduğundan dolayı faktör analizinin yapılmasına karar verilmiştir. Geçerlik analizi çerçevesinde yapı geçerliği açılımlayıcı faktör analizi tekniği ile; maddelerin ayırt edicilik (amaca hizmet edebilirliği) özelliğinin incelenmesi ise madde-toplam korelasyon katsayılarının hesaplanması yoluyla test edilmiştir. Ölçeğin güvenirlik analizi de tutarlılık özelliği Cronbach alpha katsayısının; kararlı ölçümler yapabilme özelliği ise 4 hafta arayla yapılmış olan pilot uygulama ve asıl uygulama sonuçlarının ilişkisiz örneklem t testi ile analiz edilmiştir.

Ölçekle toplanan veriler üzerinde yapılan geçerlik ve güvenirlik analizleri sonunda elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur.

4. BULGULAR VE YORUM

Veriler üzerinde yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizleri ile elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur.

4.1. Ölçeğin Geçerliğine İlişkin Bulgular

Yabancı Dil Öğrenme Zorlukları Ölçeği'nin (YDÖZÖ) geçerlik incelemesi yapı geçerliği ve ayırtedicilik geçerliği çerçevesinde incelenmiştir.

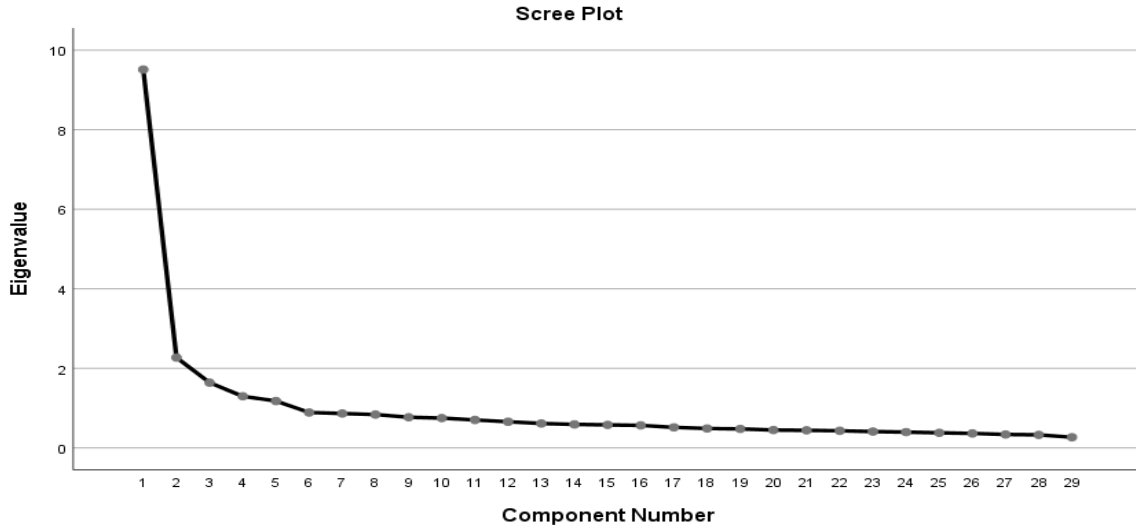
4.1.1. Açımlayıcı Faktör Analizine İlişkin Bulgular

Ölçeğin yapı geçerliğini test etmek üzere veriler üzerinde yapılan KMO ve Bartlett testi analizleri sonunda KMO değerinin 0,951; Bartlett testi değerlerinin ise χ^2 : 11311,779; sd: 1225; $p < ,001$ olduğu belirlenmiştir. KMO değerinin 0,60'dan yüksek olması faktör analizi yapmak açısından yeterli görülmeyle birlikte 0,90'dan yüksek olması mükemmel uyumu göstermektedir (Büyüköztürk, 2012: 124; Eroğlu, 2008, 322). Varimax dik döndürme tekniği yardımıyla faktörleştirme tekniği uygulanmış; faktör yükü 0,45 olan maddeler ile farklı faktörlere yükleri dağılıp aralarında 0,100'den az fark bulunan toplamda 7 madde veri seti dışında bırakılarak analizler yinelenmiştir (Büyüköztürk, 2012: 124; Eroğlu, 2008: 322-323).

Analiz ve madde atımları sonrasında veri setindeki 29 maddenin, özdeğeri 1,00'ın üzerinde olan 5 faktör altında toplandığı bir yapı belirlenmiştir. 29 maddelik bu yeni yapının maddelik ölçeğin KMO değeri 0,937; Bartlett Testi değerlerinin $\chi^2=5707,914$; sd=46; $p < 0,001$ olarak gözlenmiştir. Maddelerin faktör yükleri 0,449 ile 0,782 arasında değişmektedir. Ölçek kapsamına kalan maddeler toplam varyansın %54,821'ini açıklamaktadır. Davranış bilimleri açısından açıklanan varyans miktarının %40 olması yeterlidir (Büyüköztürk, 2012: 125; Eroğlu, 2008: 323).

Bir sonraki aşamada alanyazın incelemesi sonunda elde edilen bilgiler ve maddelerin içerikleri incelenerek faktör adları belirlenmiştir. Buna göre faktörlere; *Öğretmen Kaynaklı Zorluklar (ÖKZ)* (8 madde), *Materyal/Ölçme Değerlendirme Kaynaklı Sorunlar (MÖKZ)* (6 madde), *Öğrenme Alışkanlığı Kaynaklı Zorluklar (ÖAKZ)* (6 madde), *Farklılıklara Uyum Sağlama Kaynaklı Zorluklar (FUKZ)* (5 madde) ve *Psikososyal Ortam Kaynaklı Zorluklar (POKZ)* (4 madde) adlarının verilmesi uygun görülmüştür.

Faktörlerin özdeğerlerine göre çizilmiş olan Scree Plot Grafiği Şekil 1'de sunulmuştur:

Şekil 1. Yabancı Dil Öğrenme Zorlukları Ölçeği'nin (YDÖZÖ) Özdeğer Faktör Grafiği

YDÖZÖ'de kalan 29 maddenin faktörlere göre içerikleri ve faktör yükleri ile faktörlerin özdeğerleri ve toplam varyansı açıklama ilişkin bulgular Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Ölçeğin Faktör Analizi Sonuçları

Fak	Maddeler	Fak. Yükleri
ÖKZ	1 Öğretmenler yeterli söz ve konuşma hakkı tanımadıklarında	,725
	2 Öğretmenlerin bizi önemsediklerini hissettirmediklerinde	,725
	3 Öğretmenler seviyeme uygun konuşmadıklarında	,699
	4 Öğretmenlerin öğretim yöntemlerine uyum sağlamada	,681
	5 Öğretmenler sıkıcı yöntemlerle ders işlediklerinde	,662
	6 Öğretmenlerin bizim konuşmamız için teşvikçi olmadıklarında	,661
	7 Öğretmenlerin bizim anadilimizden örnekleme ve ilişkilendirme yapmadıklarında	,625
	8 Öğretmenlerin, teknolojik imkânlardan yeterince faydalanmadıklarında	,560
Özdeğeri: 9,512 Varyansa Katkı Miktarı: %32,800		
MÖKZ	9 Ders kitaplarındaki örneklerin konuyu anlatmada yetersiz olduğunda	,674
	10 Konuşma sınavlarında ilgi alanımızda olmayan konularda sorular sorulduğu zaman	,674
	11 Sınavlarda yoruma dayalı sorular sorulduğunda	,664
	12 Sınavlarda seviyemizin üzerinde sorular sorulduğunda	,634
	13 Sınavlarda sürekli tek tip sorular sorulduğunda	,591
	14 Ders materyallerimiz yanımızda bulunmadığında	,568
Özdeğeri: 2,271 Varyansa Katkı Miktarı: %7,830		
ÖAKZ	15 Dinleme yaparken kelime kelime çeviri yapmaya çalıştığımda	,672
	16 Ödevlerimi kendi başıma yapmaya çalıştığımda	,669
	17 Okuduğum cümleleri kendi dilime çevirmede	,621
	18 Cümle kurarken hangi kelimeyi nereye koyacağıma karar vermede	,596
	19 Anadilimde aklıma gelen kelimelerin öğrendiğim dildeki karşılığını hatırlamada	,589
	20 Hızlı okuma yaparken metni anlamada	,548

Özdeğeri: 1,640		Varyansa Katkı Miktarı: %5,656	
FUKZ	21	Öğrendiğim dildeki Atasözlerini anlamada/öğrenmede	,751
	22	Öğrendiğim dildeki deyimleri anlamada	,665
	23	Gramer kurallarına uygun konuşma ve yazmada	,630
	24	Farklı bir konuşma tarzı duyduğumda	,615
	25	Yeni duyduğum kelimeleri kısa sürede ezberlemede	,601
Özdeğeri: 1,297		Varyansa Katkı Miktarı: %4,473	
POKZ	26	Konuşmak için pratik yapacak arkadaşlar bulmada	,782
	27	Kalabalık sınıflarda konuşmak istediğimde	,732
	28	Yabancı dilde konuşabileceğim ortam bulmakta	,706
	29	Alay edileceğim korkusu yaşadığımda	,449
Özdeğeri: 1,178		Varyansa Katkı Miktarı: %4,062	
Yabancı Dil Öğrenme Zorlukları Ölçeği (YDÖZÖ) Açıklanan Toplam Varyans; %54,821			

Tablo 2’de YDÖZÖ’ndeki faktörlere göre maddelerin faktör yükleri ile faktörlerin varyansı açıklama miktarları ve özdeğerleri incelendiğinde; 8 maddeyi içeren ÖKZ faktöründeki maddelerin faktör yükleri 0,560 ile 0,725 arasında değişmektedir. Faktörün özdeğeri 9,512; açıkladığı varyans miktarı ise %32,800’dür. 6 maddeyi içeren MÖKZ faktöründeki maddelerin faktör yükleri 0,568 ile 0,674 arasında değişmektedir. Faktörün özdeğeri 2,271; açıkladığı varyans miktarı ise %7,830’dur. 6 maddeyi içeren ÖAKZ faktöründeki maddelerin faktör yükleri 0,548 ile 0,672 arasında değişmektedir. Faktörün özdeğeri 1,640; açıkladığı varyans miktarı ise %5,656’dır. 5 maddeyi içeren FUKZ faktöründeki maddelerin faktör yükleri 0,601 ile 0,751 arasında değişmektedir. Faktörün özdeğeri 1,297; açıkladığı varyans miktarı ise %4,473’dür. 4 maddeyi içeren POKZ faktöründeki maddelerin faktör yükleri ise 0,449 ile 0,782 arasında değişmektedir. Faktörün özdeğeri 1,178; açıkladığı varyans miktarı ise %4,062’dir. Faktör yüklerinin, 0,30’un üzerinde olması yeterli görülmele birlikte 0,45 değerinin ölçek geliştirme çalışmalarında iyi bir ölçüt olduğu ve açıklanan varyans miktarının davranış bilimleri açısından %40 olmasının yeterli görüldüğü (Büyüköztürk, 2012: 125; Eroğlu, 2008: 322) dikkate alındığında YDÖZÖ’nin yapı geçerliğine sahip olduğu söylenebilir.

4.1.2. Madde Ayırt Ediciliği

Klasik Test Kuramı’na (KTK) göre korelasyon katsayısı şeklinde hesaplanan ayırtedicilik değeri (r değeri), -1 ile 1 arasında değer almaktadır. Düşük r değerine sahip soruların incelenmesi ve gerekli ise testten çıkarılması gerekmektedir. KTK parametrelerine yapılan en önemli eleştiri, seçilen örneklemden kolaylıkla etkilenmeleridir (Hambleton vd. 1993: 40). Bu sebeple bu çalışmada KTK’ye bağlı parametre değerleri yerine Düzeltilmiş Madde-Toplam ve Faktör-Toplam Korelasyon değerleri (DeVellis, 2003: 80-81; Pallant, 2007: 127) hesaplanmış ve Tablo 3’te sunulmuştur:

Tablo 3. Madde-Toplam ve Faktör-Toplam Puanları Korelasyon Analizi Sonuçları

ÖKZ		MÖKZ		ÖAKZ		FUKZ		POKZ	
M. No	r	M. No	r	M. No	r	M. No	r	M. No	r
1	,645(*)	9	,548(*)	15	,578(*)	21	,439(*)	26	,477(*)
2	,665(*)	10	,549(*)	16	,629(*)	22	,407(*)	27	,397(*)
3	,638(*)	11	,574(*)	17	,621(*)	23	,492(*)	28	,550(*)
4	,618(*)	12	,576(*)	18	,601(*)	24	,509(*)	29	,546(*)
5	,575(*)	13	,613(*)	19	,574(*)	25	,473(*)		
6	,637(*)	14	,517(*)	20	,584(*)				
7	,595(*)								
8	,604(*)								
ÖKZ	,823(*)	MÖKZ	,780(*)	ÖAKZ	,832(*)	FUKZ	,662(*)	POKZ	,683(*)

N=495; *=p<0,001

Tablo 3'te maddelerin ve faktörlerin ölçek toplam puanları ile olan ilişki katsayıları incelendiğinde bu katsayıları ÖKZ faktöründeki maddelerde 0,575 ile 0,665; MÖKZ faktöründeki maddelerde 0,517 ile 0,613; ÖAKZ faktöründeki maddelerde 0,574 ile 0,629; FUKZ faktöründeki maddelerde 0,407 ile 0,509; POKZ faktöründeki maddelerde ise 0,397 ile 0,550 arasında değerler aldığı ve bütün ilişkilerin $p<.001$ düzeyinde pozitif ve anlamlı olduğu görülmektedir.

Benzer şekilde her bir faktörün puanı ile toplam puanlar arasındaki ilişki katsayılarının da 0,662 ile 0,832 arasında değerler aldığı ve pozitif ve $p<.001$ düzeyinde anlamlı ilişkiler gösterdikleri belirlenmiştir.

Korelasyon katsayılarının 0,20'den yüksek ve anlamlı ve $p<.05$ düzeyinde anlamlı olması, madde ya da faktörün ölçeğin genel amacına önemli düzeyde hizmet ettiğinin işareti olarak yorumlanmaktadır (Pallant, 2007: 140). Buna göre ölçekte yer alana maddelerin ve faktörlerin ölçeğin genel amacına hizmet etmede yeterli oldukları söylenebilir.

4.1.3. Ölçeğin Ölçüt Geçerliği

Ölçeğin ölçüt geçerliliğini saptamak amacıyla, ilgili alanyazın taraması yapılmış; içerik ve amaç yönüyle benzer bir ölçek bulunamadığından benzer ölçekler geçerliliği hesaplanamamıştır.

4.2. Ölçeğin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Ölçeğin güvenirliğini hesaplamak amacıyla iç tutarlılık ve kararlılık testleri uygulanmış ve bulgular aşağıda sunulmuştur.

4.2.1. İç Tutarlılık Düzeyi

Veriler üzerinde faktörler ve ölçeğin genelinin tutarlılık özelliğini belirlemek üzere iç tutarlılık katsayısı olarak hesaplanan Cronbach alpha katsayıları Tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 4. Ölçeğin Geneli ve Faktörlerine İlişkin Güvenirlik Analizi Sonuçları

Faktörler	Madde Sayısı	Cronbach alpha
Öğretmen Kaynaklı Zorluklar	8	0,893
Materyal/Ölçme ve Değerlendirme Kaynaklı Zorluklar	6	0,814
Öğrenme Alışkanlıkları Kaynaklı Zorluklar	6	0,812
Farklılıklara Uyum Sağlama Kaynaklı Zorluklar	5	0,741
Psikososyal Ortam Kaynaklı Zorluklar	4	0,695
YDÖZÖ	29	0,923

Tablo 4'te Cronbach alpha iç tutarlılık katsayılarının ÖKZ faktörü için 0,893; MÖKZ faktörü için 0,814; ÖAKZ faktörü için 0,812; FUKZ faktörü için 0,741 ve POKZ faktörü için ise 0,695 olduğu gözlenmektedir. Ölçeğin geneli (YDÖZÖ) için ise bu değer 0,923 olarak hesaplanmıştır. Cronbach alpha değerinin 0,60'ın üzerinde olması yeterli; 0,70'ın üzerinde olması ise iyi olarak değerlendirilmektedir (Malhotra, 1999: 282; Kalaycı, 2010: 405). Buna göre, YDÖZÖ'nin hem genelinin hem de her bir faktörünün iç tutarlılık yönüyle güvenilir ölçümler yapabildiği söylenebilir.

4.2.2. Kararlı Ölçüm Yapabilme Özelliği

Kararlı ölçüm yapabilme özelliği ölçme aracının, farklı zamanlarda aynı grup üzerinde uygulanması durumunda aynı ya da benzer sonuçlara götürme özelliği olarak tanımlanmakta ve güvenilirlik için önemli bir kanıt olarak kabul edilmektedir (Balcı, 2015: 114). Kararlılık katsayısının hesaplanmasında test-tekrar test yöntemi kullanılmaktadır. Farklı zamanlarda aynı grup üzerinden elde edilen iki puan grubu arasındaki ilişkiye kararlılık katsayısı adı verilmekte; ilişkinin $p < 0,05$ olması kararlılık düzeyi için yeterli kabul edilmektedir (????). YDÖZÖ'nin kararlı ölçüm yapabilme özelliğini belirlemek üzere 5 hafta arayla yapılan iki uygulamadan elde edilen puanlar arasındaki ilişki incelemiştir. Ölçeğin ikinci uygulaması, test-tekrar test yönetimi ile beş hafta arayla yapılan iki uygulama arasında kararlı ölçümler yapabilme özelliği, test tekrar test yöntemi uygulanarak incelenmiştir. Ölçeğin 30 maddelik formu, 154 öğrenciye altı hafta sonra tekrar uygulanmıştır. İki uygulamada elde edilen puanların hem her bir madde hem de faktörler ve ölçeğin geneli açısından ilişkisi incelenmiştir. Bulgular Tablo 5'de özetlenmiştir.

Tablo 5. Madde-Toplam ve Faktör-Toplam Puanları Korelasyon Analizi Sonuçları

ÖKZ		MÖKZ		ÖAKZ		FUKZ		POKZ	
M. No	r	M. No	r	M. No	r	M. No	r	M. No	r
1	,555(*)	9	,558(*)	15	,585(*)	21	,422(*)	26	,480(*)
2	,538(*)	10	,521(*)	16	,605(*)	22	,399(*)	27	,421(*)
3	,550(*)	11	,510(*)	17	,601(*)	23	,423(*)	28	,498(*)
4	,476(*)	12	,499(*)	18	,598(*)	24	,488(*)	29	,511(*)
5	,533(*)	13	,562(*)	19	,555(*)	25	,511(*)		
6	,553(*)	14	,651(*)	20	,525(*)				
7	,571(*)								
8	,626(*)								
ÖKZ	,675(*)	MÖKZ	,651(*)	ÖAKZ	,633(*)	FUKZ	,588(*)	POKZ	,555(*)

N=98; *= $p < 0,001$

Tablo 5’te YDÖZÖ’nin test-tekrar test yöntemi çerçevesinde 5 hafta arayla tekrarlanan ölçümler arasındaki korelasyon katsayılarının ÖKZ faktöründeki maddeler için 0,476 ile 0,626; MÖKZ faktöründeki maddeler için 0,499 ile 0,651; ÖAKZ faktöründeki maddeler için 0,525 ile 0,605; FUKZ faktöründeki maddeler için 0,399 ile 0,511; POKZ faktöründeki maddeler için ise 0,421 ile 0,511 arasında değerler almıştır. Diğer taraftan faktör puanları arasındaki ilişkilerde ise bu değerler 0,555 ile 0,675 arasında değişmiştir. Belirlenen bu korelasyon katsayılarının tamamı, $p < ,001$ arasında anlamlı ve pozitif bir ilişkiyi göstermektedir. Buna göre YDÖZÖ’ndeki maddelerin ve faktörlerin her birinin kararlı ölçümler yapabildiği söylenebilir (Büyüköztürk, 2012: 170-171).

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Üniversite yabancı dil hazırlık sınıflarında yabancı dil eğitimi alan öğrencilerin öğrenme süreçlerinde yaşadıkları öğrenimsel zorlukları belirlemek üzere bir ölçek geliştirilmesini amaçlayan çalışma sonunda *Yabancı Dil Öğrenme Zorlukları Ölçeği (YDÖZÖ)* adında geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirilmiştir. Ölçek beşli likert tipi derceli bir ölçek olup 5 faktör altında toplanmış toplam 29 önermeyi kapsamaktadır.

Ölçekteki önerme maddelerinin her birinde ifade edilen zorluğun yaşanma miktarını belirlemek üzere (1) Hiç/Çok az”, “(2) Az”, “(3) Kısmen/Bazen”, (4) Fazla” ve (5) Çok fazla” seçeneklerine yer verilerek derecelendirme yapılmıştır. Faktörlerdeki maddelerin farklı olması ve birbiriyle doğrudan ilişkili olmaması nedeniyle her bir maddenin ya da faktörün ortalamalarından hareket edilerek yorumlar yapılmasının daha uygun olacağı düşünülmektedir. Bu çerçevede maddeler ya da faktörler açısından elde edilecek aritmetik ortalama değeri ile anlamı ya da yorum biçimine ilişkin öneriler Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Ölçekteki Madde ya da Faktörlerden Elde Edilen Aritmetik Ortalama Değerlerinin Anlamı ve Yorumu

Aritmetik Ortalama Aralığı	Anlamı	Önlem alınması
1,00 – 1,80	Hiç/Çok az	Alınabilir
1,81 – 2,60	Az	Alınsa iyi olur
2,61 – 3,40	Biraz	Alınmalıdır
3,41 – 4,20	Fazla	Acilen alınmalıdır
4,21 – 5,00	Çok Fazla	Çok Acil

YDÖZÖ’nin geçerlik özelliği; (1) açımlayıcı faktör analizi ve (2) ayırt edicilik analizi teknikleri kullanılarak test edilmiştir.

Açımlayıcı faktör analizi sonuçlarına göre YDÖAÖ, özdeğeri 1,00’in üzerinde olan 5 faktör altında toplanmış toplam 29 maddeyi içermektedir. ÖKZ faktörü 8 maddeyi, MÖKZ faktörü 6 maddeyi, ÖAKZ faktörü 6 maddeyi, FUKZ faktörü 5 maddeyi, POKZ faktörü ise 4

maddeyi içermektedir. Ölçeğin KMO değeri 0,937; Bartlett Testi değerleri ise $x^2=5707,914$; $sd=46$; $p<0,001$ 'dir. Bu değerler, örneklem büyüklüğü ve veri seti yönüyle faktörleştirmenin uygun oluşuna işaret etmektedir. Diğer taraftan, gerek faktör yüklerinin 0,45'den fazla olması gerekse açıklanan toplam varyansın alt sınır olan %40'dan fazla olması (%54,821) nedeniyle YDÖZÖ'nin yapı geçerliğinin bulunduğu belirtilmelidir (Büyüköztürk, 2012: 125; Eroğlu, 2008: 323).

Madde ve faktörlerin ayırt edicilik özelliğinin incelenmesi amacıyla madde-toplam ve faktör toplam korelasyonu katsayıları inceleniş ve her bir korelasyon değerinin $p<0,001$ düzeyinde anlamlı olduğu belirlenmiştir. Bu durum, her bir madde ve faktör açısından YDÖZÖ'nin ayırt edicilik özelliğine sahip olması nedeniyle geçerli bir ölçek olduğunu göstermektedir (Pallant, 2007: 140; Balcı, 2015: 117).

Ölçeğin ölçüt geçerliliğini belirlemek üzere yapılan alanyazın taraması sonunda eşdeğer bir ölçeğe ulaşamadığından dolayı bu amaçla bir analiz yapılamamıştır. İlerleyen dönemlerde farklı araştırmacılar tarafından yapılan benzer içerikli bir araştıra için YDÖZÖ'nin, geliştirilecek farklı ölçekler için ölçüt geçerliğinin hesaplanmasında kullanılabilecek geçerli bir ölçek olduğu söylenebilir.

YDÖZÖ'nin güvenilirlik özelliği tutarlı ve kararlı ölçümler yapabilme gücü yönüyle analiz edilmiştir. Tutarlı ölçümler yapabilme yönü Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanarak incelenmiştir. Faktörlere ilişkin bu katsayılar 0,695 ile 0,893 arasında değerler alması; ölçeğin geneli için ise bu değer 0,923 olarak tespit edilmesi nedeniyle YDÖZÖ'nin tutarlı ölçümler yapabilme özelliğini taşıdığı belirlenmiştir (Malhotra, 1999: 282; Kalaycı, 2010: 405).

Ölçeğin kararlı ölçümler yapabilme özelliği ise; 5 hafta arayla 99 kişilik aynı gruba iki kez uygulanması (test-tekrar test yöntemi) ve iki uygulama sonunda elde edilen puanlar arasındaki ilişkiler belirlenerek incelenmiştir. Yapılan analiz sonunda her bir madde ve faktörler açısından bu ilişkileri $p<0,001$ düzeyinde anlamlı olduğunun belirlenmesi nedeniyle YDÖZÖ'nin kararlı ölçümler yapabildiği sonucuna ulaşılmıştır (Büyüköztürk, 2012: 170-171; Balcı, 2015: 114).

Özetle Yabancı Dil Öğrenme Zorlukları Ölçeğinin, üniversitelerde dil hazırlık sınıflarında yabancı dil öğrenen öğrencilerin, öğrenme sürecinde yaşadıkları zorlukların belirlenmesi için kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir. Diğer taraftan YDÖZÖ'nin; üniversite öğrencileri dışında özellikle ortaöğretim kademesi ya da yetişkin eğitimi çerçevesinde düzenlenen yabancı dil eğitimi kurslarına katılan bireylerin yaşadıkları öğrenimsel zorlukları ve düzeylerini belirlemek üzere kullanılması da önerilebilir.

Ancak özellikle yaş küçüldükçe Ölçekteki maddelerin doğru anlaşılabilirliği durumundan hareket ederek geçerlik ve güvenirlik analizlerinin yinelenmesinin yararlı olacağı belirtilmelidir.

Ayrıca bu ölçekle toplanan yabancı dile öğrenme zorluklarının öğrenciler tarafından yaşanma düzeylerinin ve bu doğrultuda alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla ilgili öğretim elemanı ya da eğitim kurumu yetkilileri tarafından yapılacak araştırma ve geliştirme çalışmalarında veri toplamak amacıyla kullanmalarının yararlı olacağı belirtilmelidir.

KAYNAKÇA

- Altan M.Z. ve Tekin Ş. (2017). Küreselleşme, reform, yenilik, değişim ve eğitim: Neresindeyiz? Ne yapıyoruz? *Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(13), 35-47
- Balcı, Ali (2015). *Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Can, E. Ve Can, C.I. (2014). Türkiye’de İkinci Yabancı Dil Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 4(2), 43-63.
- Cangil, B.E. (2004). Küreselleşme ve Avrupa Birliği yabancı dil eğitim politikaları ışığında 2000’li yıllarda Türkiye’de yabancı dil ve yabancı dil öğretmeni yetiştirme politikalarına bir bakış. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2, 273-282.
- Çelebi, D. (2006). Türkiye’de anadili eğitimi ve yabancı dil öğretimi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 21(2), 285-307.
- Demirel, Ö. (2010). *Eğitimde Program Geliştirme – Kuramdan Uygulamaya*, Ankara: Pegem Akademi.
- DeVellis, R.F. (2003). *Scale development: Theory and application*. California: Sage Publications.
- Doğan, M. (1996). Yabancı dil öğrenimi ve yabancı dilde öğretim, *Bilge*, 10, 11-14.
- Erdem, H. H. (2012). Edgar Morin’de insanlık durumu ve “geleceğin eğitimi” düşüncesi. *Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 13, s. 75-88, ISSN 1306-9535
- Eroğlu, A. (2008). Faktör analizi. *Spss uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ş. Kalaycı (Editör). (ss. 321-331). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Gökdemir, C.V. (2005). Üniversitelerimizde verilen yabancı dil öğretimindeki başarı durumumuz. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 6(2), 251-264.
- Haukås, Å. (2016) Teachers’ beliefs about multilingualism and a multilingual pedagogical approach. *International Journal of Multilingualism* 13(1): 1-18.
- Kalaycı, Ş. (2010). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. 23. Baskı. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kocaman, A. (2012). Yabancı Dil Öğretiminde Yöntem ve Ötesi. Türkiye’de Yabancı Dil Eğitiminde Eğilim Ne Olmalı? *1. Yabancı Dil Eğitimi Çalıştayı Bildirileri, (12-13 Kasım 2012)*, Ankara; Hacettepe Üniversitesi Yayınları, 2014.
- Malhotra, N.K. (1999). *Marketing research: an applied orientation*. 3rd Edition. New Jersey: Upper Saddle River Prentice Hall.
- MEB, (2009). *Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği*. 20.02.2018’de https://mus.meb.gov.tr/meb_ays_dosyalar/2017_04/10145220_Milli_EYitim_BakanlYY_YabancY_Dil_EYitimi_ve_YYretimi_YYnetmeliYi.pdf adresinden ulaşılmıştır.
- Özdemir, E.A. (2006). Türkiye’de İngilizce öğreniminin yaygınlaşmasının nedenleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2(1), 28-35.
- Pallant, J. (2007). *SPSS Survivalmanual: A Step by Step Guide to Data Analysis Using SPSS*. Sydney: Allen&Unwin, Sabon by Bookhouse.
- Peker, B.G. (2012). Türkiye’de yabancı dil eğitiminde eğilim ne olmalı?. *12 – 13 Kasım 2012. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı 1. Yabancı Dil Eğitimi Çalıştayı Bildirileri*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Saydı, T. N. (2007). *Yabancı Dil Öğrenmede Başarı Şifreleri: Öğrenme Stratejileri*. İstanbul: Bilişim Yayınevi.
- Sunel, H. (1989). Yabancı dil öğretiminde metot sorunu. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 4, 137-143.
- Şahin K. (2018). Türkiye’de yabancı dil öğretimi: Sorunlar ve çözüm yolları. *10. Ulusal Öğretmenim Sempozyumu (1-2 Aralık 2018)*, İstanbul. 15.02.2019 tarihinde <https://www.researchgate.net/publication/330634106> adresinden ulaşılmıştır.

- Şahin, Y. (2007), Yabancı Dil Öğretiminin Eğitimbilimsel ve Dilbilimsel Temelleri, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 465-470.
- TDK. (2018). *Türkçe Sözlük*. 15.12.2018 tarihinde http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&view=gts adresinden ulaşılmıştır.
- Tezcan, (2018). *Eğitim Sosyolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- URL-1. (2007). <http://www.hurriyet.com.tr/egitim/yabanci-dili-ogrenemiyoruz-6607825> 01.06.2007 - 17:58, Son Güncelleme:01.06.2007 - 10:10 adresinden 15.02.2019 tarihinde indirilmiştir.
- Xhaferi, B. and Xhaferi, G. (2012). Teachers' perceptions of multilingual education and teaching in a multilingual classroom-the case of the republic of Macedonia". *Jesikovlovlje*, 13(2), 679-696.
- YÖK. (2019). 2018 YKS ile öğrenci alan lisans programlarının kontenjan bilgileri. 18.02.2019 tarihinde <https://yokatlas.yok.gov.tr/tercih-sihirbazi-t4.php> adresinden ulaşılmıştır.

EXTENDED ABSTRACT

One of the basic concepts that emerged with globalization is internationalization. Internationalization generally refers to the ability to communicate and interact easily and effectively with the languages and cultural structures of different nations. It should be noted that the use of different languages is an important factor for individuals to become internationalized individuals. For this reason, individuals who use different languages have been evaluated as more advantageous from the point of countries and societies. This situation is considered as an educational problem in itself. For this reason, the countries and societies that want to establish their future in a healthy way attach great importance to their individuals' education.

It can be said that the phenomenon in the center of the education process is learning and teaching. Learning, generally, involves a number of difficulties and problems. In addition, these difficulties and problems are becoming clearer in foreign language learning processes which are very important in raising internationalized individuals. Individuals, who learn their native language naturally during life, have to spend extra time and effort to learn foreign languages. This situation brings many problems and difficulties. However, what is important and necessary is to identify the difficulties and problems experienced and take the necessary steps for improvement. Accurate determination of these difficulties is possible, firstly, by using valid and reliable data collection tools.

In this study, a valid and reliable scale/data collection tool that can be used to determine the learning difficulties of university students in learning foreign language has been attempted to be developed. It is aimed to gain a valid and reliable data collection tool for the researchers and literature from the process of determining precautions in order to identify and solve the difficulties.

The research is a qualitative and quantitative study. The research process was carried out by the quantitative analysis of the data collected from the draft scale. The sample of the study included 495 students who have been educated in Kyrgyz-Turk Manas University Foreign

Language Preparatory Education course. They were from different departments. There are 350 females and 145 males in the sample group. The data of the study were collected by a draft scale form containing 36 items. The draft scale was called as "Foreign Language Learning Difficulties Draft Scale". It includes "(0) No/Very little", "(1) Less", "(2) Some/Partially", "(3) Too" and "(4) Too Much" options. The content validity of the draft scale form was based on expert opinions.

Validity and reliability of analysis were done on the collected data. In order to determine the validity of the scale, (1) construct validity analysis and (2) discriminant analysis were performed. KMO and Bartlett test results were determined by using the structure validity analysis. Exploratory factor analysis and Varimax vertical rotation technique were applied for construct validity. Substances with a factor load of less than 0.30 are excluded from the analysis. The discriminant feature of the scale was tested by examining item-total correlation coefficients. The reliability feature of the scale was also analyzed by internal consistency and stability coefficients. Stability coefficient was examined by test-retest method.

At the end of the validity and reliability analysis, Likert type scale with 5 degrees was developed. It contains 29 items collected under five factors. The scale was called as "Foreign Language Learning Difficulties Scale (FLLDS). The names of the factors was called as "Difficulties Caused by The Teacher" (8 items), "Difficulties Caused by Material/Measurement" (6 items), "Difficulties Caused by Learning Habits" (6 items), "Difficulties Caused by Adaptation to Differences" (5 items) and "Difficulties Caused by Psychosocial Environment (4 items). The KMO value of the scale was 0.937; Bartlett Test values $\chi^2 = 5707,914$; $df = 46$; $p < 0.001$.

The validity of the scale was investigated by exploratory factor analysis and discriminant analysis. The factor loadings of the scale items are between 0,449 and 0,782. The total amount of variance explained was 54,821%. In terms of behavioral sciences, this value is considered enough to be 40%. Item total correlation coefficients were significant at $p < .001$. In other words, each substance can distinguish individuals in terms of measured features. The ability of the scale to make reliable measurements was determined by examining the consistency and stability characteristics of the scale. The Cronbach alpha internal coefficient of the scale was determined as 0.923. This value is above 0.60 and is considered to be enough. Stability analysis was tested with correlation examination between two measurements of scale application. At the end of the analysis, stability coefficients of each item and factors were found to be significant at $p < .001$.

According to the factor analysis and discriminant results and consistency and stability analysis, it can be said that FLLDS is a valid and reliable scale that can be used to determine the learning difficulties experienced by university students in the learning process of foreign language. It may be suggested that this scale can be used as a data collection tool in studies to facilitate foreign language learning. However, it should be noted that if the studies are conducted at high school or lower levels, it would be benefit to re-conduct the validity and reliability analysis.